

Att.: Miljøstyrelsen

Kemihoeing@mst.dk

Vedr.: J.nr MST-620-00230

Høringssvar vedr. Strategi for risikovurdering af KOBBER.

Grundlæggende er det helt uforståeligt, at myndighederne ikke for længst har skredet ind over for den store miljøpåvirkning af flora, fauna og mennesker grundet det UMÅDEHOLDNE forbrug af tungmetallet KOBBER i landbruget. Så vidt jeg er orienteret, drejer det sig om mellem 2 – 3000 tons forbrugt kobber i dansk landbrug årligt. Den kumulative ophobning af det giftige tungmetal er mere end skræmmende.

Og det er højst besynderligt, at et flertal i Vildforvaltningsrådet IKKE anbefaler en tilbundsgående undersøgelse af rådyrdød i Danmark. Formanden – Anders Lassen – er både jæger, plantedyrker O G svineproducent.

Det fremgår af Miljøministeriets og styrelsens notat, at der ikke er grund til bekymring over anvendelsen af kobber i smågrisefoderet, men samtidig gør man det klart, at kobberindholdet i dansk landbrugsjord øges.

I forhold til de forskellige udfordringer og tiltag der oplystes i notatet må jeg konkludere, at man jo faktisk ikke ved ret om konsekvenserne af den stigende kobberudledning, vel primært via gyllen? Men at man først skal til at undersøge det?

Det vil jeg kalde vildledningen af befolkningen.

Jeg mener at kunne læse mig til i notatets baggrundsrapport om kobber, at der er grund til bekymring over det stigende kobberforbrug generelt og i særdeleshed også i forbindelse med udvikling af resistens inden for det mikrobiologiske område.

Jeg finder, at baggrundsrapportens i sær kap. 6 Human health effects and expure i overvejende grad har fokus på toxiciteten, hvad angår de mere arbejdsmiljømæssige forhold end på de brede sundhedsmæssige konsekvenser for befolkningen generelt. Det er bestemt relevant, men sagen er den, at det er mere gennemskueligt i en arbejdsmiljømæssig sammenhæng, hvordan diverse forholdsregler skal håndteres, men det er lige præcist dét befolkningen ikke har den samme mulighed for. I min optik mangler der en vurdering af den akkumulerede effekt på mennesker, altså hvilke konsekvenser har det for folkesundheden og de forskellige aldersgrupper. De fleste tænker nok ikke på, at når de køber f.eks. udenlandske økologiske æbler er de sprøjtet med kobber!

Dansk forskning m.fl. i Alzheimers sygdom viser, at der er en sammenhæng mellem den skade kobber har på hjernen og udviklingen af sygdommen. Både i Danmark, men i også i store dele af verden er der en voldsom stigning i antallet af personer med Alzheimers, som ikke kun kan tilskrives demografien.

Danmark har jo netop givet mulighed for at øge svineproduktionen. En produktion af smågrise, som for en meget stor del går ud af landet. Det vil betyde en endnu større kobberbelastning vel i det meste af det svineproducerende Danmark.

Set i det perspektiv er det mig en gåde, hvordan det kan fremgå af Miljøministeriets og styrelsens notat, at der ikke er grund til nærmest panik? Eller måske man ikke ved hvad der foregår i de forskellige departementer?

Konkrete kommentarer til notatets tiltag og forslag:

Hvis man som samfund vil tage hånd om befolkningens sundhed og sikre at dansk landbrug og eksporten, naturen, miljøet og samfundsøkonomien, så skal der tænkes og handles helt anderledes i de udfordringer og tiltag der lægges op til i notatet.

Al ikke livsnødvendig kobber skal udfases, smågrisene skal die længere – hvilket vil betyde en udgift for landbruget, men formentligt et betydeligt bedre brand og dermed mere konkurrencedygtig, til en meget mere bevidst og veluddannet befolkning i EU men også World Wide. Kineserne vil uden tvivl hellere have gode diegrise frem for industrisvin.

Hvis der skal stå troværdig om Miljøministeriets og styrelsens forslag til tiltag, så må udfordring 1 som minimum udvides med en kortlægning af forekomsten af Alzheimers, Parkinsons (neurodegenerative lidelser) i de særligt tungt belastede områder (mange svineindustrier). Endvidere burde man supplere med biobank forskning på lever, nyre og hjerner (epidemiologisk grundforskning). Det kunne være en måde at skaffe sig den nødvendige viden på.

Jeg undrer mig over hvad grunden er til, at man stiller arbejdet med udredning af resistensproblemerne på stand by og afvente EFSA's arbejde med denne kortlægning?

Danmark har over ordentlig stor mikrobiologisk ekspertise, som arbejder specifik med dette område, så hvorfor er de ikke på banen. Handler det om, at der fra visse af disse eksperter med jævne mellemrum slås alarm over resistensudviklingen?

Sundhedsvæsenet/Regionerne bruger i dag enorme ressourcer på risikostyring og behandling af multiresistens, økonomiske ressourcer som kan bruges bedre andre steder i sygdomsforebyggelse og behandling.

Vi er bedre tjent med en samfundsøkonomi, der ikke skal bruge alle sine ressourcer på omsorg for demente og kampen mod resistente bakterier, og jeg ser frem til en håndtering af brugen af kobber, som ikke ensidigt favoriserer visse grupperes interesser.

Med venlig hilsen

Holger Øster Mortensen

Gosmervej 81

8300 Odder

holgler@frenning.dk